

**Nærøyfjorden
verneområdestyre**

Postadresse

Nærøyfjorden verneområdestyre
Njøsavegen 2
6863 Leikanger

Besøksadresse

Fjordsenteret
5745 Aurland

Kontakt

Sentralbord: +47 57 64 30 00
Direkte: +47 5764 3129

fmvlpst@fylkesmannen.no

www.nasjonalparkstyre.no/naroyfjorden

CHARLES DEE CUNNINGHAM
Fresvik
6896 FRESVIK

Sakshandsamar Anbjørg Nornes

Vår ref. 2021/6494-0 432.2

Dykkar ref.

Dato 11.06.2021

Dispensasjon - Nærøyfjorden landskapsvernområde - Åsen - utedo på stølen

Sender vedlagt saksprotokoll med saksframlegg frå Nærøyfjorden verneområdestyre.

Informasjon om klagerett

Vedtaket kan klagast inn for Miljødirektoratet av partar i saka eller andre som har rettsleg klageinteresse med ein frist på 3 veker jf. forvaltningslova §§ 28-29. Klagen skal rettast til Miljødirektoratet, men sendast via verneområdestyret v/sekretariatet, som kan gje nærare opplysningar om klagerett og rett til å sjå saksdokument.

Med helsing

Audun Mo
Nærøyfjorden verneområdestyre

Anbjørg Nornes
verneområdeforvaltar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

SNO Aurland

Aurland kommune

Statsforvaltaren i Vestland

Vangen 1

Njøsavegen 2

5745

6863

AURLAND

LEIKANGER

Utval	Utvalssak	Møtedato
Nærøyfjorden verneområdestyre	39/21	07.06.2021

Nærøyfjorden landskapsvernområde - Åsen - utedo på stølen

Innstilling frå forvaltar

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Stigen Gard og Turer v/Hege Strømme og Dee Cunningham dispensasjon til å byggja utedo på stølen Åsen. Dispensasjonen er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.

Løyvet er gjeve med fylgjande vilkår:

- Utedoen på Åsen skal plasserast i skogen under stølshuset, avmerkt som alternativ 2 på kartet i saksopplysingane.
- Søkjar må ha naudsynt samtykke frå andre rettshavarar på Åsen før doen vert sett opp.
- Utedoen skal tilpassast terrenget utan vesentleg terrenginngrep, og ha ei tilsvarande utforming som utedoen på Nedste Stigen, slik bilde i saka viser.
- Utedoen skal byggjast av tremateriale, med tak av bølgeblekk eller torv. Grunnflata skal vera ca. 1 x 1 meter, og høgda på dørsida inntil 2 meter. Utedoen skal ikkje målast. Kledningsmaterialet skal grånast naturleg.
- Tiltakshavar er ansvarleg for vedlikehald og eventuell tømning av utedoen. Etter byggearbeidet er avslutta, skal restmateriale og utstyr takast hand om og transporterast ut av området.
- Dersom utedoen fører til problem av noko slag, skal tiltakshavar fjerna utedoen, og området skal ryddast for inngrep og materiale.
- Utedoen bør vera tilgjengeleg for andre turgåarar i området.
- Løyve til oppstart av tiltaket gjeld i 3 år frå vedtaksdato. Det skal sendast rapport med bilde frå tiltaket til sekretariatet når arbeidet er slutført.

Saksprotokoll i Nærøyfjorden verneområdestyre - 07.06.2021

Handsaming i møte

Vedtak i samsvar med innstilling frå forvaltar.

Vedtak

Nærøyfjorden verneområdestyre gjev Stigen Gard og Turer v/Hege Strømme og Dee Cunningham dispensasjon til å byggja utedo på stølen Åsen. Dispensasjonen er gjeve med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.

Løyvet er gjeve med fylgjande vilkår:

- Utedoen på Åsen skal plasserast i skogen under stølshuset, avmerkt som alternativ 2 på kartet i saksopplysingane.
- Søkjar må ha naudsynt samtykke frå andre rettshavarar på Åsen før doen vert sett opp.
- Utedoen skal tilpassast terrenget utan vesentleg terrenginngrep, og ha ei tilsvarande utforming som utedoen på Nedste Stigen, slik bilde i saka viser.
- Utedoen skal byggjast av tremateriale, med tak av bølgeblekk eller torv. Grunnflata skal vera ca. 1 x 1 meter, og høgda på dørsida inntil 2 meter. Utedoen skal ikkje målast. Kledningsmaterialet skal grånast naturleg.
- Tiltakshavar er ansvarleg for vedlikehald og eventuell tømning av utedoen. Etter byggearbeidet er avslutta, skal restmateriale og utstyr takast hand om og transporterast ut av området.
- Dersom utedoen fører til problem av noko slag, skal tiltakshavar fjerna utedoen, og området skal ryddast for inngrep og materiale.
- Utedoen bør vera tilgjengeleg for andre turgåarar i området.
- Løyve til oppstart av tiltaket gjeld i 3 år frå vedtaksdato. Det skal sendast rapport med bilde frå tiltaket til sekretariatet når arbeidet er slutført.

Saksopplysningar

Dokument som bakgrunn for saka:

- Søkna om oppsetting av utedo på stølen Åsen, Stigen. Stigen Gard og Turer, 21.04.2021

Saka vert vurdert etter:

- Forskrift om vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde av 08.11.2002
- Naturmangfaldlova av 19.06.2009
- Forvaltningsplan for Nærøyfjorden, rapport nr. 1 – 2008

Stigen Gard og Turer søker om å få løyve til å sette opp ein utedo på stølen Åsen. Stølshuset vart sett i stand i 2017, og vert mellom anna brukt i samband med skjøtsel og beiting. I eldre tid var det utedo i fjøset på stølen, men heile dette bygget er ramla saman. Det er berre murane att etter fjøset. Utedoen skal vera på 1 x 1 meter.

Dei har framlegg om to alternative plasseringar av utedoen. Sjå kartet under.

Alternativ 1 (raudt symbol): rett utanfor stølshuset, og vil byggjast slik at den passar med stølshuset.

Alternativ 2 (gult symbol): i skogen under stølshuset. Bygget får tre levegger bygd av einer, med bølglekk eller torvtak.

Kart med plassering av utedo. Alternativ 1 med raudt symbol. Alternativ 2 med gult symbol.
Kopi frå søknad.

Bilde av utedo på Nedste Stigen. Utedoen på Åsen skal ha tilsvarende utforming som denne utedoen. Foto: Anbjørg Nornes

Lovgrunnlaget

«Føremålet med Nærøyfjorden landskapsvernområde er å ta vare på eit vakkert og eigenarta natur- og kulturlandskap frå fjord til fjell i eit storfelt isbreutforma landskap med eit mangfald av plante- og dyreliv og der eit kulturlandskap med slåtteteigar, beitelandskap, stølsområde, gardsbruk og kulturminne, skapt gjennom aktiv landbruks-drift, utgjer ein vesentleg del av landskapets karakter» jf. verneforskrifta § 2.

Nærøyfjorden landskapsvernområde er «..verna mot alle inngrep eller tiltak som vesentleg kan endre eller verke inn på landskapets art eller karakter» jf. verneforskrifta § 3, pkt.1.1. Området er verna mot «...oppføring av anlegg og faste innretningar...» jf. § 3 pkt. 1.1. a). Forvaltningsstyresmakta kan gje løyve til «Oppføring av nybygg i samband med landbruk, turlagsverksemd og oppsyn» jf. verneforskrifta § 3 punkt 1.3 b). Utedoen kan ikkje vurderast etter desse reglane. Forvaltninga kan i særskilte høve vurderer om det er heimel til tiltak etter naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd fyrste og alternativ som seier at «Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak frå et vernevedtak dersom det ikkje strider mot vernevedtakets formål og ikkje kan påvirke verneverdiene nevneverdig». Det må vurderast om vilkåra for å gje dispensasjon etter naturmangfaldlova § 48 er oppfylt, og om det kan gjevast dispensasjon til tiltaket.

Etter naturmangfaldlova (nml.) § 7 skal prinsippa i §§ 8-12 leggjast til grunn ved utøving av offentlig mynde, og det skal koma fram av vedtaket korleis prinsippa er vurdert og vektlagt i saka.

Vurdering

Åsen er stølen til Nedste Stigen, og ligg i Nærøyfjorden landskapsvernområde. Grunneigarane har rydda skog på og rundt stølsvollen på Åsen, og stølsområdet vert nytta til

sauebeite. Det er positivt av stølshuset og stølsområdet på Åsen vert brukt. Å ta vare på kulturlandskapet med stølsområda er eit av føremåla med vern av Nærøyfjorden landskapsvernområde. Den mykje nytta turstien til Beitelen går gjennom dette stølsområdet. Det velhalde kulturlandskapet gjev ei auka oppleving for dei besøkjande i området.

Det er vanleg forvaltningspraksis i dette verneområdet og andre verneområde, å gje løyve til oppføring av utedo på stølar. Utedoane er vurdert som naudsynt for å dekkja normale funksjonar for ei hytte/stølshus, og tiltaket kan redusera faren for ureining av området. I forvaltningsplanen for Nærøyfjorden er utedo omtalt under fleire tema. I kapittel om friluftsliv – *tiltak for tilrettelegging for friluftsliv*, står det at «*Dersom omsynet til naturkvalitetane tilseier det, skal naudsynte tiltak gjerast for å unngå skadar som skuldast friluftslivet*». Under kapittel om forsøpling og ureining står det at det kan førast opp «*utedo der det syner seg naudsynt*». Tiltaket er eit lite bygg, og er i nærleiken av andre inngrep. Bygget vil i liten grad påverka landskapet sin art og karakter. Forvaltar vurderer at det er heimel for å vurdere tiltaket etter nml. § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ.

Det er ikkje registrert trua artar eller naturtypar i området (naturbase 14.05.2021). Kunnskapsgrunnlaget jf. nml. § 8 er vurdert som godt for å vurdere saka, og føre-var prinsippet jf. nml. § 9 er difor ikkje vektlagt i saka.

Forvaltninga skal vurdere den samla belastninga på økosystemet av eit tiltak jf. nml. § 10. Både i samband med skjøtselsarbeid og fritidsbruk, vil det vera trong for ein utedo på stølen. Det er ikkje andre attståande bygningar på Åsen, og det er ikkje plass til do i stølshuset. Det er difor naudsynt med eit eige bygg. Utedoen vil kunne vera med å hindre ureining av området. Det er vurdert at tiltaket med utedo ikkje vil føra til auka belastning på naturverdiane eller verneverdiane i området. Søkjar er ansvarleg for tiltaket, og må ta kostnadane med å fjerna utedoen dersom den fører til skade på verneverdiane jf. nml. § 11.

Kulturlandskapet på Åsen framstår som eit historisk kulturlandskap med ope kulturlandskap, stølshus og fleire murar etter stølshus. Riktig plasseringa av utedoen vil ha stor betydning for at ta vare på dette kulturlandskapet. Samtidig må ikkje utedoen føra til avrenning til vatn og vassdrag. Plasseringa i skogen nedanfor stølshuset, alternativ 2 i søknaden, er vurdert som ei god plassering som i liten grad påverkar landskapet, og plasseringa vil ikkje føra til ureining av vassdrag. Ved å velja alternativ 2 for plassering av utedoen, vil den vera godt skjult frå stølsvollen, og vera lite dominerande i landskapet. I søknaden skriv tiltakshavar at utedoen skal ha tre levegger, og byggjast av einer. Den 4. veggen vil vera berghammaren doen vert plassert inntil. Plassering og utforming er vurdert som godt tilpassa miljøet jf. nml. § 12. Med dei føringane som er gitt for plassering, vurderer forvaltar at tiltaket ikkje er i strid med verneføremålet.

Konklusjon

Etter ei samla vurdering etter naturmangfaldlova §§ 8-12, meiner forvaltar tiltaket ikkje vil påverka verneverdiane nemneverdig, og det vil ikkje vera i strid med verneføremålet. Med heimel i verneforskrifta for Nærøyfjorden landskapsvernområde og naturmangfaldlova § 48 fyrste ledd og fyrste alternativ, tilrår forvaltar at det kan gjevast løyve til å sette opp utedo i utkanten av stølsvollen på Åsen, med dei vilkår som er gitt.